

Dohnal, Josef

Profesorka PhDr. Danuše Kšicová, DrSc., jubilující

Opera Slavica. 2012, vol. 22, iss. 1, pp. 37-38

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/125551>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

*** ZPRÁVY — KRONIKA ***

Profesorka PhDr. Danuše Kšicová, DrSc., jubilující

Ačkoli se to u dam moc nesluší, přesto to sdělení nelze neuvést: Na samém sklonku dubna letošního roku oslavila 80. narozeniny dlouholetá členka Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity prof. PhDr. Danuše Kšicová, DrSc. Kdo by to nevěděl, skoro by odmítal uvěřit.

Stručný pohled na její životopis hovoří o důslednosti a věrnosti – prof. Kšicová zasvětila práci na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity svůj celý profesní život. Jako nadaná absolventka studia češtiny a ruštiny patřila mezi aspiranty F. Wollmana, tedy mezi ty, kteří měli tu možnost poznat tvrdou školu vědců, na které je fakulta dodnes hrdá. Záhy poté se začal její dlouholetý odborný pedagogický růst, který logicky vyústil v získání „malého“ doktorátu (PhDr. v roce 1969), krátce nato pak titulu kandidátky věd o umění (1970); v roce 1991 pak byla její bohatá vědecká práce korunována získáním „velkého“ doktorátu (DrSc.) pro obor Slovanské literatury, v roce 1992 byla jmenována docentkou a v roce 1995 vysokoškolskou profesorkou pro obor Dějiny ruské literatury.

Za takovou profesní dráhou se skrývá stálá systematická vědecká práce, a to v oblasti ruské literatury – její historie i teorie. Prof. Kšicová je autorkou několika stovek komparatisticky a interdisciplinárně zaměřených odborných statí uveřejňovaných v renomovaných odborných časopisech, podílela se na souborných pracích (příkladem budiž kolektivní *Panoráma ruské literatury* z roku 1995 a *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů* z roku 2001). Vrchol její odborné práce pak tvoří slušná řádka monografických prací (z poslední doby stačí připomenout práci *Od moderny k avantgardě. Rusko-české paralely* vydanou v r. 2007 či *Balmont. Duše Českých zemí ve slovech a činech, vydání, studie, komentář, překlad* z roku 2001). Záslužná je i její práce s dokumenty – jako doklad poslouží např. spolu s předčasně zesnulým P. Kleinem v letech 2001 až 2004 vydaná řada *Dramata ruského symbolismu* 1-3 nebo s historikem J. Vaculíkem *Rodinná kronika volyňských Čechů* (2006), ale to je jen zlomek její vědecké práce, ve které se systematicky věnovala především ruské literatuře 19. a počátku 20. století v jejím historickém vývoji, a to jak v jejím evropském kontextu, tak – a to je pro komplexní pojetí uměleckého procesu, který prof. Kšicová představuje, příznačně – v těsné vývojové a tvarové souvislosti s jinými druhy umění (s malířstvím, architekturou, hudbou, ...). Nelze nezmínit i soustavné připomínání a popularizaci kontaktů ruské kultury s kulturou českou, ve kteréžto oblasti je prof. Kšicová díky svému širokému rozhledu na slovo vzatým znalcem. Na vydání čeká v současné době její práce o cestách do Svaté země, tedy o tématu, jemuž již několik let věnuje pozornost.

Vědecká práce a publikační aktivita je ale jen jednou stránkou působení profesorky Kšicové – tou druhou je její práce pedagogická. V ní široce využívala a využívá poznatky

získané ve své badatelské činnosti a především v přednáškách o ruské literatuře, ruském umění a folklóru se odráží její znalost ruské historie a ruského umění v jeho vývoji, kterou obohatila i díky tomu, že mnohé z vizuálně vnímatelných památek, kterými dokládá teoretické informace, viděla na vlastní oči (a zachytila vlastním fotoaparátem). Dodnes je prof. Kšicová tím, kdo se pravidelně setkává v rámci výuky se studenty a předává jim své znalosti jako přednášející, kdo vede a oponuje jejich diplomové práce.

Mimo naši pozornost by neměla stát ani další část soustavného zájmu prof. Kšicové – otázka uměleckého překladu. Sama se mi jako překladatelka věnovala a věnuje, a proto může své zkušenosti předávat i studentům – budoucím překladatelům jako člověk z nejpovolanějších. Samostatnou pozornost by si pak zasloužila i celá řada dalších aktivit prof. Kšicové při popularizaci ruské literatury a kultury v podobě spolupráce s divadlem, s dalšími kulturními institucemi, s časopisy, rozhlasem atd. Stejně tak je třeba zmínit i jubilačtinu obdivuhodnou schopnost navazovat kontakty s vědeckými i kulturními institucemi v zahraničí a propagovat brněnskou rusistiku a slavistiku i v zahraničí. Sama je pak členkou řady odborných sdružení, např. *International Association of Word and Image*, aktivně se účastní konferencí a sympozií.

Zatímco jiní v daleko nižším věku bilancují, u prof. Kšicové jsem podobnou tendenci příliš nezachytil. Spíše naopak – neustále totiž přichází s novými nápady, stále má živý kontakt se studenty, se svými zahraničními kolegy, nachází nová témata pro odbornou práci, stále má nové cestovatelské plány. Myslím, že se svou aktivitou a elánem (budiž jí přány mírou vrchovatou) přičiní o to, že za 10 let bude k výše uvedenému a ani zdaleka ne úplnému výčtu jejich aktivit nutno ještě mnohé přidat.

Josef Dohnal

Šedesátiny významného slavisty

Jeho odborný růst jsem sledoval již od studentských let. Přímou viditelně rostl. Jak říkáme my Hanáci přímo vučihled'a. Od počátku pilný, pracovitý, zvědavý. A cílevědomý. Od počátku věděl, čeho chce dosáhnout. Být odborníkem, vědcem. Obsáhnout co nejvíce oborů, získat co nejvíce vědomostí z různých vědních disciplín. Především z těch, které se váží k jazyku a k literatuře. Tři roky po absolvování rusisticko-anglistických studií si zapsal a za tři roky absolvoval studium bohemistiky. Na brněnském rusistickém pracovišti, kde zůstal po studiích jako asistent, měl své zastánce i některé odpůrce. To je to, na co s hořkostí vzpomínal, když napsal, že „...ve svém mládí zažil nesnesitelný konzervatismus...“ a někdy také „...osobní nenávisť.“

Soustavně vstřebával odborné poznatky, sledoval odbornou literaturu, psal recenze i články. Již jako student uveřejňoval zprávy, recenze a články v denním tisku i ve sbornících. Postupně rozšiřoval jejich počet. Dnes můžeme napočítat více než čtyři desítky odborných, literárních a kulturních týdeníků, měsíčníků i tzv. Jahrbuchů, do nichž přispíval. V redakčních radách mnoha z nich byl členem, jiné redigoval a vedl. Otevřete-li kterékoli číslo např. *Slavica Litteraria*, *Opera Slavica*, *Novaja rusistika*, sborníky z brněnských česko-slovenských vědeckých konferencí, monografie vydávané slovenskými akademickými institucemi a vysokými školami, vždycky v nich najdete jeho jméno. A to nejčastěji nikoli